

Міністерство освіти і науки України
Харківський обласний відділ Українського Географічного товариства
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Белгородський державний університет
Харківська обласна станція юних туристів

РЕГІОН - 2009:

СТРАТЕГІЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(5–6 листопада 2009 року, м. Харків)

Харків
2009

Редакційна колегія: В.С. Бакіров, д.соц.н., проф. (голова редакційної колегії), К.А. Немиць, д.геогр.н., проф. (заступник голови редакційної колегії), А.П. Голіков, д.геогр.н., проф., С.І. Ішук, д.геогр.н., проф., К.В. Мезенцев, д.геогр.н., проф., Л.М. Немиць, д.геогр.н., проф., Я.Б. Олійник, д.екон.н., проф., член-кор. АПН України, О.М. Петін, к.геогр.н., проф., В.А. Редіна, к.пед.н., доц., І.К. Решетов, д.геол.-мін.н., проф., О.Г. Топчієв, д.геогр.н., проф.

Адреса редакційної колегії: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, пл. Свободи, 4, м. Харків, 61077, к. 3-62, тел. 8(057) 707-52-74, e-mail: ggfekonom@yandex.ru.

Друкується за рішенням вченої ради геолого-географічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (протокол № 1 від 23.10.2009 р.).

Регіон – 2009: стратегія оптимального розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (5-6 листопада 2009 року, м. Харків) / Гол. ред. колегії В.С. Бакіров // РВВ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Харків, 2009. – 473 с.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-966-623-615-2

© Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2009

З М І С Т

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

Барановський М.О. ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІАЛЬНИХ МЕЖ ДЕПРЕСИВНОСТІ СІЛЬСЬКИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ	13
Гененко І.А., Лопина Е.М., Корнялов А.Г. ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЕ И ПРОБЛЕМЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ПОСЕЛЕНИЙ	16
Грицевич В.С. АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АПАРАТУ ЛІНГВІСТИЧНИХ ЗМІННИХ	19
Доценко А.І. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО СІЛЬСЬКОГО РОЗСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	21
Заришкий П.В. СЫРЬЕВЫЕ РЕСУРСЫ МИРА И УКРАИНЫ И БУДУЩЕЕ ЯДЕРНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ	24
Ішук С.І., Гладкий О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОЇ АГЛОМЕРАЦІЇ	30
Мезенцев К.В. ПРУДОВІ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ ДО ВИШЕГРАДСЬКИХ КРАЇН: МОТИВИ, ШЛЯХИ, ПРОБЛЕМИ	34
Немиць К.А. ІНТЕГРАЛЬНА ФУНКЦІЯ ВПЛИВУ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОСТОРОВОМУ АНАЛІЗІ	37
Немиць Л.М., Кандиба Ю.І. ПРОБЛЕМИ ТА РЕАЛІЇ ЕВОЛЮЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ В ХАРКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	40
Олійник Я.Б., Мельник К.Ю. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ	46
Герщенко В.А. ВКЛАД УЧЕНЫХ И ВЫПУСКНИКОВ ХАРЬКОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ В.Н. КАРАЗИНА В РАЗВИТИЕ НЕФТЕГАЗОВОГО КОМПЛЕКСА УКРАИНЫ	51
Черномаз П.А. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ СЛОБОЖАНЩИНЫ КАК УКРАИНСКО-РОССИЙСКОГО ПОГРАНИЧНОГО РЕГИОНА	54
Чугунова Н.В. МЕНЯЮЩИЕСЯ И СТАГНИРУЮЩИЕ ГОРОДА В ХХІ ВЕКЕ. БЕЛГОРОДСКАЯ ОБЛАСТЬ	57

Кирюхин А.М., Порятуй А.Ф., Ковтун С.Е., Дунаев И.В. ПРОГРАММИРОВАНИЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В РОССИЙСКО-УКРАИНСКОМ ПРИГРАНИЧНОМ ПРОСТРАНСТВЕ НА СРЕДНЕСРОЧНУЮ ПЕРСПЕКТИВУ	61
Петин А.Н., Переверзев В.Л. СОСТОЯНИЕ ГЕОЛОГИЧЕСКОЙ СРЕДЫ В СТАРООСВОЕННЫХ РЕГИОНАХ (НА ПРИМЕРЕ КУРСКОЙ ОБЛАСТИ)	67
Голиков А.П. ФЕНОМЕН СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ГЕОГРАФИИ	71
E.V. Zakaliukina, D.Y. Trushnickov, V.I. Trushnickova THE SYSTEM OF ADMINISTRATION OF QUALITY EDUCATION AT THE INSTITUTE OF HIGHER EDUCATION	74
СЕКЦИЯ 1.	
РОЛЬ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ У РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ. ОСВІТА ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Байназаров А.М. КАРТОГРАФУВАННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	77
Вірченко П.А., Геллер О.О. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ І СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ДВАНДЦЯТИРІЧНОЇ ШКОЛИ	81
Вірченко П.А., Ковтун Л.О. НОВА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМКІВ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	82
Вішнікіна Л.П. ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЕЙ У ВИВЧАННІ ГЕОГРАФІЇ	87
Влах М.Р. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ РИНКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ»	91
Дарницький В.Б., Ищенко М.А. НЕКОТОРЫЕ ПРИОРИТЕТЫ СССР (РОССИИ И УКРАИНЫ) В ИССЛЕДОВАНИИ МИРОВОГО ОКЕАНА В XX ВЕКЕ	94
Ештокин А.Н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОГРАММЫ POWER POINT ДЛЯ СОЗДАНИЯ КОНТРОЛИРУЮЩИХ И ТРЕНАЖЕРНЫХ ПРОГРАММ	98
Івах Я.Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	101
Кисельов Ю.О. РЕГІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ПРОСТОРУ	104
Мальчикова Д.С. ГІС-ТЕХНОЛОГІЇ У ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ І РОЗВИТКУ	107

Мельниченко Н.І. СУЩІСНІСТЬ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ГЕНДЕРНОЇ ГЕОГРАФІЇ	110
Мельник І.Г. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ	112
Петриша Н.В. ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	115
Романчук І.І. ІНКУЛЬТУРАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ — ОДНА З НЕГОЛОВНИХ ПІДСИСТЕМ ГЕОГРАФІЇ КУЛЬТУРИ	118
Спір Н.В. МІДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У КРАЇНАХ ЄС І В УКРАЇНІ	121
Тонішев О.Г., Яворська В.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНОГО ВІВЧЕННЯ РОЗСЕЛЕННЯ	123
Шуканова А.А. СВІТОЛІДНІ ЕКОНОМІЧНІ ІДЕЇ В ШКІЛЬНІЙ ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ	128
Trushnickov D.Y. THE METHOD OF "NATURNOST"* (VISUAL TEACHING METHODS AIMED IN DEMONSTRATION AND COGNITIVE VISUALIZATION OF NATURE OBJECTS) IN GENERATING THE HUMANISTIC ATTITUDE TOWARDS NATURE AT THE STUDENTS OF TECHNICAL COLLEGES	131
СЕКЦИЯ 2.	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Безуглий В.В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	133
Бондар В.В. СТОЛИЧНИЙ РЕГІОН: НОВА КОНЦЕПЦІЯ ПЛАНОВОГО РОЗВИТКУ М. КИСВА	137
Варвинська І.В., Заволока Ю.Ю., Сергіда К.Ю. ВІВІШНІ ТРУДОВІ МІГРАЦІЇ УКРАЇНИ	139
Гнідамака Е.Н., Лебедь В.Н. СТРАТЕГІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІОННИХ ІЗМЕНЕНІЙ	144
Галуня Т.В. ОЦІНКА ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК І РОЗМІЩЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЗВ'ЯЗКУ В УКРАЇНІ	147
Грищевич В.С., Грищевич О.М., Цар М.Я. ІНІСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЛЬВІВЩИНИ: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ	150

Грицевич В.С., Бекерська К.І. ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНІ ПАМ'ЯТКИ ЛЬВІВЩИНИ: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ	15	Семенюк Л.Л., Зарубіна А.В. ОЦІНКА ВПЛИВУ УРАНОВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ НА СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КІРОВОГРАДЩИНИ	208
Гудзеляк І.І. ДЕМОСОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ	15	Сердюк А.М. РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ КЛАСТЕРНИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ УМОВОРІВЬ	211
Дворська Л.А. СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ОКРЕМА ФОРМА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ	16	Соловьев А.Б., Чугунова Н.В., Биньковская О.В. СИСТЕМА МЕРОПРИЯТИЙ ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКИХ РЕСУРСОВ В ГОРОДСКОЙ ОБЛАСТИ	214
Заставецька Л.Б. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	16	Соловьев А.Б. ОЦЕНКА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОГРАММЫ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ТУРИЗМА В БЕЛГОРОДСКОЙ ОБЛАСТИ	218
Козловець А.В., Сегіда К.Ю. СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА ДЕМОГРАФІЧНОГО ПРОЦЕСУ	16	Стецький В.В. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИХ ЗВ'ЯЗКІВ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ СФЕРИ ОСВІТИ В СТРУКТУРІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	221
Макогон Г.Є. ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	17	Гвач І.Д. СТВОРЕННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ САМІЯКОСТІ НАСЕЛЕННЯ І РОЗВИТКУ МІСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	225
Мамчур О.І. ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ	174	Гаченко С.В. ІНТЕРЕТИЧНІ ІНТЕРЕСИ РЕГІОНІВ: РОЗВИТОК НЕТРАДИЦІЙНОЇ ТА ВИПОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ	227
Мариняк Я.О. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	177	Дроменко С.Г. МІСЬКОВИЙ ФАКТОР РЕГІОНАЛЬНОГО ГЕОПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ СТИКОВИХ ЗОН У ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ СВІТУ	230
Машкіна В.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ	181	Карачони Д. ПІПІЗАЦІЯ СЕЛЬСЬКОЇ МЕСТНОСТІ УКРАЇНИ	234
Москальчук Н.М. ЕСТЕТИЧНА ОЦІНКА РЕЛЬЄФУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	184	Віргієнко П.А. ПРОСТОРОВА ВЗАЄМОДІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ЧЕРЕЗ ВИЗНАЧЕННЯ ЗОНИ ЇХНЬОГО ВПЛИВУ НА ПРИКЛАДІ СИСТЕМИ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ	236
Нефедова Н.Є. ВОДОГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	187		
Немець Л.М., Кучер І.І. ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ ЄВРОПИ	191		
Немець Л.М., Носирев О.О. ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В СИСТЕМУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	194		
Позаченюк Е.А., Михайлов В.А., Андриєнко І.В. ПОЛІСТРУКТУРНОСТЬ ГРАНИЦЬ РЕГІОНА (НА ПРИМЕРЕ КРИМСЬКОГО ПРИСИВАШЬЯ)	197		
Полякова Т.А. ТЕНДЕНЦІЇ СУВЕРЕННОГО І ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ГОРОДСЬКОГО РАССЕЛЕНИЯ БЕЛГОРОДСКОЙ ОБЛАСТИ ..	200		
Пушкар І.М., Бружана Н.М. ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ	204		
		СЕКЦІЯ 3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ	
		Анцгайм Л.Б. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	239
		Афанасьєв О.Є. ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ УЧАСТІ МІСТ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ У ВСЕСВІТНЬОМУ ПОБРАТИМСЬКОМУ РУСІ	243

Білецький М.І., Затіраха М.В. РОЗВИТОК НОВИХ ВИДІВ СФЕРИ ПОСЛУГ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	24
Борула А.Є. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ПРИМІСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	25
Вірлич Є.М. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ М. ХЕРСОНА У СВІТЛІ АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ У 2009 – 2010 РР.	25
Вірченко П.А. ПРОСТОРОВА І ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ	25
Влах М.Р., Бриляк І.Р. РИНКОВА ІНФРАСТРУКТУРА АГРОБІЗНЕСУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ...	26
Гадупяк В.І. АНАЛІЗ ФІНАНСУВАННЯ АПК ЛЬВІВСЬКОГО РЕГІОНУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	26
Гуріненко Н.В. ДО ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ	26
Джаман М.О., Федій О.А. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ СІЛЬСЬКОГО РОЗСЕЛЕННЯ ПОЛТАВЩИНИ	26
Дяченко О.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	27
Загній Д.М., Опара В.М. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	27
Корнус А.О. СУЧАСНІ РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРИКЛАДІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	28
Корнус О.Г. ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	28
Косташук І.І. ДО ПИТАННЯ ПРО САКРАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	28
Котик Л.І. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ: НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	29
Кузишин А.В. ОЦІНКА РІВНЯ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ ЧЕРЕЗ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ	

ОБЛАСТІ)	294
Куштова Г.О. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПРОТІВІСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ	298
Мархонос С.М. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ, ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРАЦЕРЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	302
Помещ. Л.М., Моштаківа Н.В. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ ПІДЛІВАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	304
Помещ. О.К., Пересічанський М.К., Сегіда К.Ю. МІСТЕ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ СЕРЕД РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	311
Федюк В.Д. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОЗНАК ДЕПРЕСИВНИХ ТЕРИТОРІЙ	314
Фіщенко С.А. ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	317
Поліщук І.О. ПІДПРИЄМСТВО ЯК ЕЛЕМЕНТУ ГЕОПРОСТОРУ: ДЕФІНІЦІЇ ТА ДІЛІМІТАЦІЯ	320
Питуляк М.Р., Питуляк М.В. АГРОПОТЕНЦІАЛ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ	323
Пістак Р.В. ІНФРАСТРУКТУРА РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА «ЗАМКИ ПІРІОПІЛЛЯ»)	327
Рудкевич І.Р. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖІ ЛОГІСТИЧНИХ ТЕРМІНАЛІВ У ВЕЛИКИХ МІСТАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ	330
Сегіда К.Ю. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДЖУВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	332
Соловйова Т.І., Чиківа Ю.Ю. СТРУКТУРНІ ТА ДИНАМІЧНІ ЗМІНИ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ МІСТА ЛІВАНСЬКА	335
Стецько Н.П. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	339
Ткач В.О. РОЛЬ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	342

Шильников О.А., Шильникова З.М.
 ЗАЙНЯТИСТЬ МОЛОДІ В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ
 І ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ 34

Яковська Л.В., Барна І.М.
 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЇ
 У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ 34

Баркова Г.А., Євтушенко Г.С.
 РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
 ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ 35

Ключко Л.В.
 ДО ПИТАННЯ ПРОСТОРОВОГО АНАЛІЗУ РЕЛІГІЙНОЇ СФЕРИ
 УКРАЇНИ 35

**СЕКЦІЯ 4.
 ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
 ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА**

Абрамов И.Б., Куденко О.Р., Немец К.А.
 РОЛЬ МОНИТОРИНГА И ОВОС ОПАСНЫХ ПРОЦЕССОВ
 В РАЗРАБОТКЕ СТРАТЕГИЙ ОПТИМАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНОВ
 Андриенко И.В.
 УЧЕТ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ НИШ ЛАНДШАФТОВ
 В ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИИ НА ПРИМЕРЕ НЕДРЕНИРОВАННЫХ
 И СЛАБОДРЕНИРОВАННЫХ НИЗМЕННОСТЕЙ ПРИСИВАШЬЯ 36

Бережний В.А.
 БАСЕЙНОВИЙ ПІДХІД У РЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ
 ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ 36

Березняков А.И.
 ОБ ОСОБЕННОСТЯХ ПРОЦЕССА КОНДЕНСАЦИИ ЭЛЕКТРИЧЕСКИ
 ЗАРЯЖЕННОГО ПАРА 37

Буц Ю.В., Крайнюк О.В.
 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
 ЯК ПРОБЛЕМА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ 37

Василишин Х.Р.
 ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
 ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ 37

Власова А.Н.
 ИССЛЕДОВАНИЕ ГИДРОЭКОЛОГИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ РЕКИ
 МАЛЫЙ САЛГИР 38

Воровка В.П.
 ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ЕКОМЕРЕЖІ
 ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ 38

Давиденко О.Ю.
 ПРОГНОЗУВАННЯ ЗОН АНОМАЛЬНО ВИСОКИХ ПЛАСТОВИХ
 ТИСКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ГЕОФІЗИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
 В СВЕРДЛОВИНАХ В ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКИЙ ЗАПАДИНІ 39

Дубовиц І.А.
 ПЕДАГОГІКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТРАНСКОРДОННОГО
 ЕКОЛОГІЧНОГО ПОЛІТИЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА 393

Желмерова В.О.
 СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПІДЗЕМНИХ
 ВОД ЯК ПРИРОДНОГО РЕСУРСУ (НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ
 ОБЛАСТІ) 396

Канниченко А.П., Антимонова Н.Г.
 ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВЛИЯНИЯ НАКОПИТЕЛЕЙ
 ПРОМЫШЛЕННЫХ ОТХОДОВ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ 401

Канниченко И.П.
 ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДУ К ИЗУЧЕНИЮ ПРИРОДНО-
 ТЕРИТОРИАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГЕОПРОСТРАНСТВА
 НА СУБРЕГІОНАЛЬНОМУ УРОВНІ 403

Канниченко М.В.
 МІНЕРАЛІЗАЦІЯ Zn, Cu, Se, Cd В КОМПОНЕНТАХ ОКРУЖАЮЩЕЙ
 СРЕДЫ ДОЛИНЫ ДНЕСТРА 407

Кучерук С.Б.
 ГЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ
 ПОЛІСЬКОМУ РЕГІОНІ 410

Приблудова В.М.
 ОПТИКА СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ НАСЕЛЕНИЯ ХАРЬКОВСКОЙ
 ОБЛАСТИ КАК ДЕМОГРАФИЧЕСКИЙ ПОКАЗАТЕЛЬ 414

Решетко С.І.
 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАТИСТИЧНОЇ СТРУКТУРИ ТЕМПЕРАТУРИ
 ПОВІТРЯ ТА ОПАДІВ НА ТЕРИТОРІЇ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ 417

Синий М.Я., Гавришок Б.Б.
 ПРОБЛЕМИ УТИЛІЗАЦІЇ ГІРНИЧО-ПРОМИСЛОВИХ ВІДХОДІВ
 ІВАНПІЛЬСЬКИХ ТОВТРАХ 422

Товченко И.И., Гаврилюк О.В.
 ОСОБЕННОСТИ РАСПРОСТРАНЕНИЯ ЦИНКА, МЕДИ И СВИНЦА
 В ОСНОВНЫХ ВОДОНОСНЫХ ГОРИЗОНТАХ ХАРЬКОВСКОЙ
 ГОРОДСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ 425

Третьяков О. В., Пономаренко Р. В.
 МЕШТА ПИТНА ВОДА ЯК УМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ 426

Удальцов И.В., Решетов И.К.
 ПРИЧИНЫ И СЛЕДСТВИЯ УВЕЛИЧЕНИЯ ИНТЕНСИВНОСТИ
 РАСТВОРЕНИЯ ПРИ ЗАКРЫТИИ УГОЛЬНЫХ ШАХТ 430

Федерко Т.Г.
 ПРИОРИТЕТНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАГРЯЗНЕНИЯ НАСЕЛЕННЫХ
 ПУНКТОВ ГОМЕЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ 431

Чомко Ф.В., Решетов И.К., Чомко Р.Ф., Чомко Д.Ф., Абрамов И.Б.
 ВПЛИВ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ГІДРОГЕОЛОГІЧНОГО УМОВИ
 РОЗТАШУВАННЯ ТЭЦ-5 (Г. ХАРЬКОВ) 435

СЕКЦІЯ 5. ГЕОЛОГІЯ

Кокус В.В.
ВНЕСОК ВЧЕНИХ НАУКОВО-КРАЄЗНАВЧИХ ОСЕРЕДКІВ УКРАЇНИ
У РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНИХ ГЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
В 20-Х – 30-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ 44

Космачов В.Г., Космачова М.В.
ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОКИНУТИХ РОЗРОБКОЮ
КАР'ЄРІВ ХАРКІВЩИНИ В ЯКОСТІ ГЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК
ПРИРОДИ 44

Матвеев А.В., Колосова И.В.
ГЕОЛОГО-МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПОВЕРХНОСТНЫХ
КАРСТОВЫХ ФОРМ КАРАБИ-ЯЙЛЫ 44

Мирка Г.Е., Рудой Н.Г.
КАДАСТРОВАЯ ОЦЕНКА ПЕРСПЕКТИВНЫХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ
ТОРФА В СУМСКОЙ И ПОЛТАВСКОЙ ОБЛАСТЯХ 44

Петина В.И., Гайворонская Н.И., Белоусова Л.И.
ЭКЗОГЕННЫЕ ГЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ ЮГО-ЗАПАДНОГО
СКЛОНА СРЕДНЕ-РУССКОЙ ВОЗВЫШЕННОСТИ 45

Рудий М.Г.
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ
БАЗИ БУДІВЕЛЬНОЇ КЕРАМІКИ НА ТЕРИТОРІЇ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ 45

Тхоржевский В.Э., Тхоржевский Э.С.
МОРФОЛОГИЯ И СТРУКТУРА РАКОВИНЫ РАННЕЮРСКИХ
KONINKIIDAЕ (БРАХИОПОДЫ) КАРПАТ, ИХ
СТРАТИГРАФИЧЕСКОЕ И ПАЛЕОЗООГЕОГРАФИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ 46

Уколова Е.В.
ТЕХНОГЕННО-МИНЕРАЛЬНЫЕ ОБРАЗОВАНИЯ ХВОСТОХРАНИЛИЩ
ЛГОКа: УСЛОВИЯ НАКОПЛЕНИЯ И ИХ ВЛИЯНИЕ
НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ 46

Червоний Б.Г.
МАГМАТОГЕННО-ФОРМАЦІЙНІ, ПОРОДНО-МАСИВО-
МОРФОМЕТРИЧНІ ТА ТЕКСТУРНО-ПОРОДНІ ПЕРЕДУМОВИ
ПОШУКІВ 470

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ
КРИТЕРІАЛЬНИХ МЕЖ ДЕПРЕСИВНОСТІ
СІЛЬСЬКИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ

Барановський М.О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Проблема об'єктивної делімітації сільських депресивних територій має велике науково-прикладне значення, оскільки від цього залежать визначення фінансових ресурсів і розробка конкретних заходів їх державної підтримки. Водночас недостатньо законодавчої бази стали причиною того, що на державному рівні не здійснена делімітація сільських проблемних територій, а, відомо, такі процеси їх деградації не лише тривають, а й пришвидшуються.

Питання пошуку об'єктивних підходів до делімітації сільських депресивних територій присутні у роботах І. Прокопи, О. Попової, З. Герасимчук, Н. Голубовичука, А. Лісового, науковців Дніпропетровського інституту державного управління НАДУ, автора даної публікації.

Для визначення критеріальних меж депресивності науковцями використано традиційні економіко-статистичні методи дослідження (факторний, кластерний, регресійний аналізи). Водночас складність зазначеної проблематики потребує пошуку нестандартних рішень і використання відносно рідко вживаних у суспільній географії та регіоналістиці методів наукового пошуку. До їх числа можна віднести дискримінантний аналіз.

Дискримінантний аналіз є статистичним методом, який дозволяє визначити подібності між групами об'єктів, кожен із яких відображено багатомірним вектором. На відміну від кластерного аналізу, який давно використовується науковцями для типології певних об'єктів, дискримінантний аналіз дозволяє встановити "правило" віднесення нового об'єкта до однієї із відомих груп. Відтак можна говорити про щонайменше два напрямки використання зазначеного методу при визначенні депресивності сільських територій. По-перше, він дозволяє здійснити перевірку об'єктивності делімітації сільських депресивних територій, яка була проведена на основі формульного підходу, по-друге, орієнтовно визначити порогові значення (критеріальні межі) депресивності сільських територій.

Дискримінантному аналізу передували традиційні методи визначення депресивності сільських територій. На основі офіційних індикаторів депресивності, які визначені Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про стимулювання розвитку регіонів", усі адміністративні райони України були розподілені на п'ять груп: 1) депресивні; 2) відсталі; 3) середнього розвитку; 4) відносно розвинені; 5) розвинені. Розподіл районів на групи базувався на величині інтегрального показника депресивності, який визначався за формулою

... статистики в луганській області

... (911.3:33)(477.61)

**СТРУКТУРНІ ТА ДИНАМІЧНІ ЗМІНИ ПРОМИСЛОВОГО
КОМПЛЕКСУ МІСТА ЛУГАНСЬКА**

Слоньова Т.І., Чикіна Ю.Ю.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Промислове „обличчя” міст є своєрідною візитною карткою багатьох міст, у тому числі і багатофункціональних. Їх еволюційний розвиток, як прави-

ло, був обумовлений у першу чергу функціонуванням саме індустріального виробництва.

Трансформаційні процеси, що відбувалися в суспільстві, упродовж останніх десятиліть, безумовно, не могли не позначитися на такій ключовій галузі господарської діяльності міст, як промисловість. Дослідження суттєвих таких змін є особливо актуальним для великих промислових центрів. Саме тому ми поставили за мету вивчити характер цих змін на прикладі міста Луганська.

Заснування Луганська більшість дослідників пов'язують з початком будівництва на півдні Російської імперії, у долині річки Лугані, чавуноливарного заводу у 1795 році. За більш ніж 200 років свого існування Луганськ став найбільш функціональним містом зі складною галузевою структурою промислового комплексу.

Луганськ сьогодні – це один з потужних індустріальних центрів Донбасу в Україні. Його промислова функція, яка активно формувалась упродовж ХІХ століття і зараз залишається головною. Характерною рисою промисловості Луганська став високий рівень територіальної концентрації окремих виробництв. Так, наприклад, промисловість міста у 1990 р. забезпечувала виробництво 100% магістральних тепловозів, лужних акумуляторів, емальованих ванн України. Вона також задовольняла значну частину потреб республіки у металообробних верстагах; вуглевидобувному, збагачувальному та буровому устаткуванні; виробничоремонтній апаратурі, автоклапах, колінчатих валах, автомобільних причепах, вовняних тканинах, шкіряному взутті, емальованому посуді, сталевих трубах, чавунних опалювальних радіаторах та конвекторах. У Луганську були розташовані найбільший на території України тепловозобудівний завод, а також великі верстатобудівний, акумуляторний та трубопрокатний заводи, підприємства електронного та вугільного машинобудування, шахта „Луганська“, Луганська ДРЕС, взуттєвий та тонкосуконний комбінати, автотранспортне підприємство „Лугансксоавто“, м'ясокомбінат, кондитерська фабрика, пивзавод, лікеро-горілчаний завод, трикотажна та швейна фабрики. Переважна частина продукції промисловості Луганська (у валовому обсязі близько 80%) надходила з колишньої республіки Радянського Союзу, а також у 38 країн далекого зарубіжжя. Таким чином, на початок 90-х років місто мало досить потужний багатогалузевий промисловий потенціал.

Після проголошення незалежності України та докорінного реформування економіки держави відбулися значні зміни і у промисловому комплексі міста Луганська. Розрив традиційних економічних зв'язків багатьох провідних підприємств призвів до значних зрушень у масштабах та структурі промислового виробництва. Обсяги продукції, яку виробляли основні підприємства, вже у 1997 р. склали лише 15-30% до рівня 1990 р.

З 1998 року з'явилися перші ознаки економічної стабілізації у господарському комплексі міста, після чого намітилася тенденція до зростання промислового виробництва, яка знову порушилася у 2008 році з причини світової фінансово-економічної кризи.

У Луганську знаходиться найбільша кількість промислових підприємств у порівнянні з іншими містами Луганської області (875 з 2132, 41,0%). При цьому

темпи зростання чисельності підприємств упродовж 2001-2007 рр. для Луганська значно вищі, ніж для інших міст обласного підпорядкування. Базою індустріальної і економічної потужності міста є 130 крупних та середніх промислових підприємств, які належать до 12 галузей, серед яких основними є паливно-енергетична, машинобудівна, харчова.

За останні два десятиліття значно скоротилися обсяги промислового виробництва окремих видів продукції у натуральному вимірі. Так, наприклад, якщо у 1990 році було виготовлено шкіряного взуття більше 20 млн. пар, а вовняних тканин 4,2 млн. квадратних метрів, то у 2007 році взуття було виготовлено менше 200 тис. пар, а текстильне виробництво взагалі було ліквідоване.

Саме це, в свою чергу, призвело до досить помітних змін у галузевій структурі промислового комплексу. Так, у першій половині 2009 року найбільша питома вага (63,8%) припадала на підприємства з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води. Продукція обробної промисловості складала 33,1% обсягів всієї реалізованої продукції, з якої найбільша частка припадала на продукцію підприємств машинобудування (13,2%), з виробництва харчових продуктів, напоїв (9,8%), металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (5,8%). На долю підприємств видобувної промисловості в загальному обсязі реалізованої продукції міста приходило лише 3,1%.

Високим залишається рівень територіальної локалізації у Луганську виробництва деяких видів промислової продукції. Так, серед регіонів області він є провідним виробником електроенергії (80,5%), продукції легкої промисловості (67,6%), харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (55,6%). Луганськ залишається також найбільшим машинобудівним центром, незважаючи на значне скорочення обсягів виробництва за останні роки (37% від вартості усієї промислової продукції Луганської області).

Структурні зрушення у промисловості міста обумовили також зміну ролі та місця Луганська в індустріальному комплексі всієї області. Так, частка продукції Луганська в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області складає 19,8%. За розміром цього показника Луганськ знаходиться серед інших регіонів нашої області на третьому місці після Алчевська (24,9%) та Лисичанська (29,1%) [1].

Динамічні та структурні зміни обсягів випуску промислової продукції впливають на товарну та географічну структуру зовнішньої торгівлі обласного центру. Основу товарної структури зовнішньої торгівлі Луганська складають механічне та електричне обладнання, транспортні засоби та шляхове обладнання, текстиль та вироби з текстилю, мінеральні продукти, недорогі метали та вироби з них. Наприклад, у 2009 р. у загальному обсязі експорту промислових товарів порівняно з 2008р. збільшилася частка залізничних або трамвайних локомотивів, шляхового обладнання, продукції борошномельно-круп'яної промисловості, продуктів із зернових культур, енергетичних матеріалів. Водночас збільшився експорт виробів з чорних металів, електричних машин і устаткування, апаратів і механічних пристроїв.

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка енергетичних матеріалів: нафти та продуктів її перегонки, електричних машин і устаткування,

бавовни (тканин), шляхового обладнання, полімерних матеріалів, ліпестма, томість зменшилася частка чорних металів, котлів, машин, апаратів і механічних пристроїв, продуктів неорганічної хімії, деревини і виробів з деревини, перу та картону [2].

Найбільш гострими проблемами промислового комплексу міста Луганська упродовж 90-х років було різке скорочення обсягів виробництва і місцеве зменшення робочої сили. Роздержавлення підприємств та перехід їх у приватну або акціонерну власність призвело до занепаду багатьох об'єктів економічної сфери міста. На жаль, і сьогодні на промисловий комплекс міста Луганська впливають такі негативні тенденції як: продовження росту цін на енергію, що при існуючій високій енергоємності виробництва суттєво знижує його рентабельність та негативно впливає на конкурентоспроможність промислової продукції; погіршення показників розвитку в окремих галузях економіки через фінансово-економічну кризу; незадовільний технологічний і технічний стан промислового виробництва, що не може забезпечити довгострокове економічне зростання і підвищення конкурентоспроможності; недостатній інноваційний рівень окремих виробництв.

Для вирішення існуючих проблем, на наш погляд, необхідно: підвищити інвестиційну привабливість міста та стимулювати залучення інвестиційних коштів в економіку міста; модернізувати окремі виробництва з метою підвищення їх конкурентних можливостей; розширити ринки збуту товарної продукції; підвищити рівні завантаженості виробничих потужностей на підприємствах шляхом реконструкції або заміни у собівартості промислової продукції газової складової.

Отже, можна зробити висновок, що Луганськ і сьогодні залишається одним з найбільших промислових центрів області, хоча його місце останніми роками дещо змінилося. Значні зрушення відбулися, як в обсягах випуску промислової продукції, так і у галузевій структурі індустріального комплексу міста. Нестабільність політичної та економічної стабільності в Україні не дає можливості швидкій та ефективній трансформації багатьох підприємств, притоку необхідних інвестицій. Не завжди послідовні та не продумані дії з боку центральних урядових інституцій, наприклад, бажання реприватизувати ХК „Луганськтепловік“, безперечно завдають шкоду, як регіональним інтересам, так і працівникам цих підприємств. Отже, лише цілеспрямована, виважена політика на рівні держави може забезпечити новий етап у розвитку промисловості Луганська, окрім якого ряд виробництв міста є унікальними, що також є запорукою його економічного відродження.

Література: 1. Статистичний щорічник Луганської області за 2007 рік (Частина І, ІІ). – Луганськ, 2008. – 540 с. 2. www.oblstat.com.ua.